

Kornis Mihály

TE MEG ÉN

Megvillan

Az első hóesésre nem emlékszem, de arra igen, hogy egy ablak előtt ácsorgok, bámulok kifelé. Elmázolódott tekinteted fölöttem, amint átlépsz egy másik szobába, eközben futólag az utcára nézek.

Esik a hó.

– Most hull másodszor, mióta élsz.

Nem tudom, ki szólt. Talán te, te rémlesz, mellékesen mondd, jársz-kelsz mögöttem, a hangodra emlékszem. A hangodat látom. Magamat is látom az ablak előtt. Gyűrött a ruhám, reménytelen az arckifejezésem. Hófehér izék, mint szélfútt virágok. Rendetlen a ruha rajtam. Nincs valami jókedvem. Haragszol. Magamra döbbenek, akárha felriadnék! Megrázkódom, észreveszem magam, ahogyan ott állok. Néha megtörténik.

Talán alszom.

Akkor megint eszembe jutottál

Annyira jó volt, hogy el is feledkeztem róla. Talán elaludtam. Sokáig aludtam. Álmodtam. Nem tudtam, hogy álmodom. Nem tudtam, hogy tudnom kéne. Volt egy korszakunk, rögtön az elején, nem egészen az elején, mert az irtózatos volt, egyáltalán nem is emlékszem rá, legalábbis remélem, legalábbis egyelőre, hű, ez veszedelmesen hangzik, lapozzunk előre, mint valami könyvben. Magamban is úgy lapozom álomban, mintha regény lennék, pontosabban Egy Könyv, amiben az időjárás-jelentés is benne van, de azért az Idők Végezete is éppúgy, és ha venném a fáradságot, és megkeresném a tartalomjegyzékben, hogy hányadik oldalon van ez, el is olvashatnám. De nem érdekel. Rád vagyok kíváncsi. Nyalogatjuk egymást. Puha ízű van. A gyümölcsnek, az almának például kemény íze van, megzavar, felébreszt. A tiéd puha. Az enyém, gondolom, még puhább. Na ja, én

most jöttem Puháról, még tele vagyok mindenütt a nedvessel is, a párással is meg a forróval is, amitől te megőrülsz, a szemed olyankor elhomályosul, oldalt fordítod az arcod. Tényleg, miért? Oldalra fordítod úgy, hogy elsötétül. Én meg utánad sötétülök. Oldalra dőlve beléd nyögök. De tudom, most csak játszol. Bár komolyan gondolod. De én azt élvezem benne a legjobban, ahogy a tested szétnyílik, mint a sötétség. Vagyis a gyengeség, mert a gyengeség sötétség. Megadod magad, azzal mutatod, hogy besűrűsödöl, édesedsz, puhán és fáradtan körbeölelsz, nem tudsz mást csinálni. De az még sötétebb. És megadod magad. Ez az igazi, mikor én tebenned, te pedig énbenem. Össze vagyunk ragadva. Azért nem látlak. Csak úgy fogadom el, hogyha a tiéd.

Tele vagyok veled.

Ha más is van a világom

A barnaságodat, azt szeretném, amit oda is adsz, már-már végtelen időközön át odaadtál. De tovább kell, még, a ráncok is kellene, a gyűrű hullámai, a szomorkás, elsötétedett gyönyör. Nem voltam éhes, amíg nem moccantál, amíg nem adtad tudtomra, más is van a világon, nincs. Ha más is van a világon, akkor engem úgy becsaptál, ahogyan még senki. És többet senki. És ne mozogj. A szemed se mozdítsd. Azt te nem tudod, mi vész el, ha nem engem nézel.

Zuhanok.

Nem zavar, biztos fogok még zuhanni, de nem emlékszem. Milyen jó. A szemed ragyogása, még ha a szomorúságod ragyog is benne, diadalom. Akkor igazán. Lecsöppenő nyálam vagy. Miért nevezed azt szomorúságnak? Úgy merülök belé, mint ökor az iszapba, henteregni a valóságodban, gyöngyöző kérdéseidben, sebesen sikló fájdalomdban, amiért akarsz, erősebben, mint magadat. Nehogy ne legyek. Vagyok, de maradj. Nem fészkem vagy, hanem a testem. Mindenem vagy, a falatom, a kalapom, tehetségem, illetve fodros, hosszú s finoman illatos kakám. Túlleg, milliószor akartam már kérdezni, mért tanuljak meg szégyenkezni? Mi történt veletek? Kinek fizetünk? Szabad ilyen keveset adni ennyi sokért? Azért akarsz te is letenni, ki-venni, leoldozni, fölültetni, begombolni, beszíjazni, a fejemre húzni és otthagyni – hogy tanuljak? Tanuljak meglepődni? Egyedül sírni?

Eleinte azt se tudtam, mi a gyanú.

Jeleket adott magáról, amikről nem tudtam, úgy tanultam meg, jeleket, amiktől nem jobb, hanem rosszabb lesz, mindegyre bizonytalanabb minden, már tölcseárszája van a semmi szívásának, kapaszkodom előző pillanatom peremének a szélébe, körömmel, és kortyolok, szívlok, vagyis azt hiszem, míg fel nem fogom, hogy most engem iszik, iszogot a semmi, kortyonként. És te nem vagy sehol.

Hol lehetsz ilyenkor.

Ha te nem vagy velem

Annak az eleje még nem rossz: nem tudom. Jelen vagy, orromban a szájad illata. Tudod, milyen illata van a szájadnak? Barlangillata van, hőségillata, kell, velem vagy, azt hiszem, odadőlök, mert az illatoknak nagyon is oda lehet dőlni, majd azután a lányok döntik így a mellemnek a hátuk, a langyi-illatos hátuk az Ifi Parkban, hogy ők a szemükkel ehessék a Mekit, de én azért kapjam a barlangillatot, szórakozott simogatás egy illat, kiadja magát, vagy úgy tesz, maga se tudja. Itt is van, meg nincs is. Úgy hagyom a szám, mintha még szopnálak, és úgy is van, rajtad csüggök, behunyt szemmel, a magam részéről ott hagyom a szám, és nem csókolnak vissza, vígjátéki geg. De te a legfinomabban csókolasz, akarom hinni, ahogy bealudtam a szavaidba, azok a szavaid a szád. És ha tovább alszom, akkor nem is ébredek fel, mert ravasz vagyok, húzom-halasztom, ilyenkor jönnek a gyöngycsiláros álmok, igazi kis gyertyák ezrei lobognak, közelről beszélsz, sügysz, udvarolsz, a régi dolgokat meséled, amikor a vizes homokból sziporkázó aranyat csináltam, neked, akkor, ott, uhh, a Balcsi partján, el is fogadtad, a nyakadra pakoltad, még jobban csillogjon, és elmentünk sétálni, csak mi ketten, suttogva, persze, én velem, ki mással? Nem látod? Ezek a gyertyácskák is mind a szavaid, az ujjad, a puhad. De aztán a közepe már – mikor előnt a gyanú, hogy nem vagy itt mégse, akkor miért ígérted, nem ígérted, nem is vagy, azt is képzem, álmodom, jönnek a viták, magammal, magamban, csak hogy észre ne vegyem: – rossz; kezdődik a lassú fojtogatás. Téblábolok álom és ébrenlét határán, a kisvízben.

Didergek.

Nem akarok felébredni.

Ti honnan tudjátok?

Ti honnan tudjátok, mikor alszotok, és mikor vagytok ébren? Mindig kockáztatok, mikor teszek valamit, múltkor is kinyitottam a szemem, az ablak árnyéka hintázott a falon, és egy jókora, színpompás tollazatú madár ült a szekrény sarkán, horgas, sárga nagy csőrű, vörös a begye, zöld a tollkabátja, keverve sárga tollakkal is, és a karma felett, az ujjain a bőr rózsaszínű, mint az enyém. Még rózsaszínűbb. Kaparta a bútot. Azt hittem, álmodom. Kutyanyag. Óriás. A nyitott ablakon át repült be, arra ébredtem fel, a csellóhangra, ahogy nagy szárnyait még egyszer meglebbentette, de már odabent. Felsiklott, koppant a feje a mennyezeten, nekiesett a csillárnak, úgy zuhant rá a szekrényre, mint egy zsák. Felsírt! Vele kapálóztam, riadoztam, és hallottam, egyszerre dobog a szívünk. De senki se jött be. Alszom, hál' istennek. Szempilláim rácsán át leselkedtem reá: hát bizony, ő állva magasabb, mint én! Tiszteletem, madár bácsi. Külföldi, eltévedt. Jött, jött, és... Most itt van. Lépegetett a szekrény szélén lassan, tétován, és nézett felém sűrűn, érdeklődve, a két nagy görbe karma csiszálta, felkaristolta a lakkot. Csodásan csörgette a csőrét. Én is, a szempilláimmal visszacsörögtem neki, amennyire tudtam. Tollának színei, akár a menny reggel, mikor először zuhog a nap: az a töméntelen vad, kegyetlen ragyogás! Néztük egymást. Te. Te. Szenvedélyesen széttárta a szárnyát, jaaaaaaajféhér nagy mellény, rozsdavörös pettyekkel: ki-meredtem tőle, szusszanni se tudtam, olyan boldog voltam, majd belepusztultam. Most fog valamit mondani nekem, már készül, már kru-kru, már krá-ki, mondókája lesz, nekem lesz, ezért jött, ide akart jönni, hozzám száll – MAMA! És akkor berontottatok, csapkodtál, rohanás, a takarítónő, a bolond apám, futtodbán zokogva te is, sikoltozás, EL A GYEREKTŐL, HOL A PARTVIS, HOL A NAGYPAPA BOTJA, VIZET, FORRÓ VIZET! zuhantál a földön, lent, már a fotelok közt botladoztál, bebújtál az asztal alá, sikítás HALOTT MÁRTÍROM SZELLEME, TÁVOZZ, MENJ! Kiáltásokkal akartátok elűzni. Hozzáérni nem mertetek. Kettétörtem az ágyban. Úgy sírtam, hogy nem jött ki hang a számon, míg Almásiné, aki akkor még új volt, háromszor ha jött, a sarokba szorított, és a megbénult apám, zokogó mamám – helyett? – miatt? – a partvis nyelével – vagy a fejével? – addig ütött, amíg még csapkodtál. Kiszakadt belőlem a szar meg a bögés, bele a nadrágba, mindegy már, befordultam a falnak. Azóta se fordultam vissza. A tehetetlen felháborodástól őrzjög-

ve hallgattam, amint némiképp észre térve, vagyis inkább végképpen megtébolyodva hozzá apám a felmosóvödröt, és felindultan belecsapja a madár tetemét a vödörbe, döngve, akár a vértől súlyos szennyest, és kivonul vele, halálos szégyenben a szemétfolyó fülkéje elé, te pedig, mamikám, magad elől is végképpen elveszve, fátyolosan jajjongsz, zokogsz, a falat kaparod a másik szobában, talpig szégyenben ugyancsak, de azért gyengén is, megverten. Nem ezt akartad. Akkor mit? Nem kellett volna felébrednem, gondoltam. Csak azért ébredtem fel, mert azt hittem, nem vagyok ébren. Én nem vagyok ébren? Én nem vagyok ébren? Én nem vagyok...

Látlak

A Bristol teraszának fényesfehér nyüzsgése, Duna-part, ragyogó nap-sütés, délelőtt 11 tájt, lebegünk lassan a 12 felé. Világoskék az ég, akár egy selyeming, jó a tapintása, nyalom és simogatom egyszerre. Te mellettem ülsz, hullámozó hajad igazgatod, és szikrázik a brossod a nyakad alatt, a csipkés blúzodon, kacagsz, még jókedvű vagy, valakihez vidámságot tettetve beszélsz, udvariasságból, nosztalgiából. Átszóltak hozzánk, és te visszaszólsz. Engedlek, ámbár zavar, ünnepelek én is: elvagyok az éggel, e friss, szombati levegővel, egész más. Ez a ragyogás!

Engem is emlékeztet, zsúfoltan, bár tudnám, mire.

Nyugtalanná tesz, felbzsalygat. Nyúlkálok! Nyúlkálni kell. Megfogom a kanalat, a kiskanalat, a pohár alját, az aljat, a cukrot, a kockacukrot, a kockacukrokat. Eldobom a papírjából a cukrot, hogy végre-valahára megfogjam az eget. Meg is fogom, jól megfogdosom. Meg is nyalom – vagy ezt már mondtam? –, hogy jobban tudjam, mitől olyan selymes, fényes tenger. Nekem azt tudnom kell már. – Szálldos a szél, rohangászik láthatatlanul. Rohan el a pincér is, megüt a kiszolgáló kabátja széle, a fehérsége. A hangok, a kalapok, a zúgás. A szél, a szabad, a...

Ami.

Ami a te.

Ami a te forróságod. Mert közben azért tartasz, fogsz. Akartam. Fenn vagyunk. Érzem a kezed, a csontokat is érzem benne, a fogó inakat. Belül, a tenyérmeleged illata nyugtatgat. Felkövetelődzttem magam ide, az öledbe, magas legyek. Ember. Haha! Vagy összebú-

junk. Belángol a napsütés a pofámba. Ha előrefordulok: a szemembe vakít, eeeej! De közben hideg van. Az benne a szép. Repülnek a nyakkendők meg a szalvéta. jóleső ez a kerthelyiségi duruzsolás. Mind te vagy. A baklábú asztalok, a lebegő terítők, a fémcspeszek rajtuk. Elhamvadtál az ezüst hamutálban. Te vagy a szék is, amin ültem, még most is ülök, ez a rácsos ülésű, kényelmetlen, de a lábakat lehet lóbigatni, kalimpázni a szélin, a széleiden. Megrúgom, aki jön, míg fel nem veszel újra. Elmegyek a csikorgó salakon, óh, vándorlok az asztalok között. Megyek vissza hozzád.

Az a cél: benned hozzád visszatalálni.

Néha eltévedek. Hoppla hó – fel-fellesek a beszandálozott lábaimon. Milyen felnőttek. Mennyi fáradtság, elhasznált, kínlódo hangosság. El innét! Kérek, igen, azt is. Mit kell mondani? Nem nyitom ki a szám.

Látlak.

Nézek magam elé az öledben, akkor is látom a szemed, kútmélyi sötét, elviselhetetlen csillanás.

A végső.

Emlékszem, amikor először csalódtam bennem a szemed

Megváltozott benne a ragyogás. Ellobbant. Még néztél, de már mást néztél bennem, mint addig. Nem merek hasonlatokat mondani rá. Mint a hibádat, amit elkövettél. Mint a szájad a tükörben, de mikor nem tetszik. Mint mikor valaki későn veszi észre, hogy ez nem az ő tárcája, amit elveszített, holott utána irtózatosszerűen mégiscsak megtalálta A Talált Tárgyak Osztályán, és hazahozta, de ebben a percben ébred rá, hogy mégsem az.

Hanem én vagyok.

Mintha a tévedésed lennék, közös büntetés, mint ahogy minden közös, ami köztünk történhetik, de a magam felével majd nekem kell vacakolnom, neked a másik, menthetetlen fele jutott. Amihez nekem semmi közöm. Titok. Előttem lesz titok, előtted nem. Nem is fogsz emlékezni rá, amikor megkérdezem, ugyan miért csalódtál bennem, mire jöttél rá, miért tört meg a szemedben a fény, mi jutott eszedbe akkor? Te nem is tudod, hogy én miről beszélek, fogod mondani, és rosszullesik, amit mondsz, mert hogyan is képzelheted, miféle ember

vagy te, hogy komolyan elő mersz állni azzal, hogy már kicsi korodban sem szerettelek? Négyévesen, háromévesen, kétévesen? Hogy mersz ilyet kitalálni egyáltalán? A szemedből tudom. A szemedben láttam! Talán te nem is vetted észre, mi történt. Nem vehetted észre, mert nem te láttad. Akkor gondoltam először, hogy ez egy más világ. Hogy mi voltunk már egy másik világban is így. Mint a régi filmekben, amikor a feje tetejére fordul a kép, miközben elhomályosul és pörög, majd újra a talpára fordul, megáll, kiélesedik, és ismét ugyanott vagyunk, első pillanatra úgy látszik. Vagy mégsem? A Nézőben feltámad a gyanú. A különbségeket kell figyelnie.

Mi változott?

Még mindig néztük egymást, betelhetetlen szomjúsággal, én egészen biztosan úgy, és lehetséges, hogy te is valamiképpen betelhetetlenül, de nem szomjúságot éreztem a tekintetemben, hanem szomorúságot. Felfedeztem a szomorúságodat. Vagy hogy egészen pontos legyek, amit megtehetek, hiszen már egyikünk sem él, egyikünk sem él abban a világban, mely a miénk volt, és ezért az egyetlen világ volt, amiben szerettem élni, és te is szerettél, és ez volt az egész: kijózanodásodat láttam a szemedben, a felébredésed szomorúságát. Hogy mi-ből ébredtél fel, azt persze nem fogod nekem megmondani, ezt azonnal éreztem. Azt egy kisgyermeknek bizonyára nem is szabad tudnia. Talán még azt is éreztem, hogy ezt nekem látnom se volna szabad. Amit megpillantottam a szemedben, a pupillád mélyén.

A teljes összeomlást.

Ez is hozzátartozik a szerencsétlenségemhez. Kicsi vagyok, sokkal kisebb, mintsem hogy a fejedben megfordulhatna az, hogy mégiscsak, talán zokogva, vagy ki tudja, talán nevetve, esetleg nagyon bizalmasan és őszintén a fülembé súgd, megvalld, elvégre mégiscsak a fiad vagyok, hogy miért nem vagy annyira feltétlenül és teljes egészében az enyém, mint eddig. Ahogy én a tiéd.

Ami összeomlik

Újra feláll. Ez a rend. Ami dönt. A háború alkalom arra, hogy ipi-apacsot mondva leüssön a világ, vagyis az állam. Így kell hívni, ami az államot kampós fémkezére húzva hordja, mint a kesztyűt. A dolgok lelke elpusztíthatatlan és rettenetes. Művégtagok a túlélhető kaktizmák.

Minden, ami valóságos fordulat, halál.

Megújra parancs harsan: – Feküdj! Föl! Feküdj! Föl! Feküdj! És így tovább. A végtelenségig tessék folytatni, mintha itt se lennének.

És az úgy is van, ihmeldege horzamszt.

Azt sugallja a túl forró lakás, a szoba, a kapcsolatunk, mindaz, amibe belepottyantam, hogy ez forró szar. És csak ez van, a vég nélküli feltámadások biológiai cementje, a pisszt sem engedélyező halálkomolyan végigcsinálod, érted? Annyira komolyan veszed, hogy már a legelején feladod, alább adod: beszopod. Vagy nem szopod be. Hanem szopod. Megkóstolod, ízlegeted, ízlelgetsz. Jó. Erre a halálbrigád nincsen felkészülve, ők úgy tudják, élni szar. Zavar támad, de te csak ráérősen kóstolgatsz tovább. Hm, milyen élni? Csokoládé, vanília, puncs? Minden. Nagy trükk. Játék.

Álmodom.

Nem úgy játék, hogy lenne benne nyertes, hanem ahogyan a Jégbüfé kirakatüvegén lefelé rohanó esőcsepp-egerek közti futóverseny csodálatos. Egy végeérhetetlen diadalözön. Sose lehet tudni, ki ér le előbb. Az a lóarcú fürge, vagy a kis dundi mégis? A Pinduri Csepp? Ledolgozhatatlannak tűnő hátrányát behozva? De mindegy: amint leérkeznek, kismillióan, a holtfáradt vesztesek, közéjük veszve azonnal amaz egy szem, álmélkodó-lihegő kis győztes is, én, mind kivétel nélkül beesünk a kirakat alján a szállítógödörbe, ami tüstént felszállít oda, ahonnan lerohantunk. A csőbe, amin lukak vannak. Sűrűn. Hogy kiférjünk rajtuk. Vagy különben minek? Lecsepegünk újra a kirakatüvegre.

Aztán ilyenkor dől el, kinek van kedve versenyezni még.

Mennyit sírtunk

Te egészen másképpen, mint én, szégyenkezve, hogy látom, hisz nem lett volna szabad látnom, fáj. Elfordultál, ami arcul csapott, meggörnyedtél, hajbókoltál a semmi előtt, vagy ki előtt? Én meg már előre éreztem, mint egy nagy tüsszentést, hogy sírni fogok, muszáj lesz bömbölnöm, amit el kéne kerülni, iszonyú, előviharzik a mélyből, félelmetes szakadék nyílik meg odabenn, süvítve fölszökik a bógés, megcsavarint, felszakít, kiömlök, széthullok, térden csúsztatva mászkálhatsz, kereshetsz riadtan, rimánkodhatsz, zokoghatsz, de fejbe vág, mint egy iszonyatos hinta, holott nem akarom hajtani, mégis hajtom,

mert úgy rugdalózom a félelemtől, hogy nem tudok nem visítva zokogni, holott már szédülök, iszonyodok is, mindjárt lezuhanok e feneketlen és fekete mélyembe.

És már ZUUUUHANOOOK is!

Ez a katasztrófa naponta ismétlődik. Lepusztít. Megbuktatlak téged is, elkerülhetetlen. Az egyik ugye megbotlik, amitől, mert fogja, a másik is elzuhan, és amihez érnek most már, törik, szakad, ömlik, lángol a lakás. Ez az egész élet. Mivel fogjuk eloltani? Könnyekkel? Mennyi könny kell, mennyi könny kell?

(Holmi, 2006/8.)

KORNIS MIHÁLY 1949-BEN SZÜLETETT BUDAPESTEN. PRÓZÁT, ESSZÉT ÉS DRÁMÁT IS ÍR. JÓZSEF ATTILA-DÍJAS.